

Brief uit Taizé

nr. 270 speciaal nummer^{NL}

Toen we, samen met de verantwoordelijken van het jeugdpastoraat van Chili, besloten dat onze tweede internationale ontmoeting in Latijns Amerika plaats zou vinden in Santiago van 8 tot 12 december 2010, konden we ons niet voorstellen dat het jaar 2010 voor de Chilenen een periode zou zijn waarin de beproevingen zich zouden meten met de blijdschap. De voorbereidingen voor deze jongerenontmoeting hebben er voor gezorgd dat meerdere van onze broeders konden delen in beiden.

Terwijl de Chilenen samen met andere Latijns Amerikaanse landen het tweehonderdjarige bestaan van de republiek vierden, heeft het geweld van de aarde en de zee diep lijden veroorzaakt.

De aardbeving van februari heeft vooral de armen geraakt. Maar de opwelling van vrijgevigheid die opsteeg van de diepten van de ziel van dat land heeft laten zien hoezeer de Chilenen één familie vormen, verenigd in tegenspoed. Veel jonge Chilenen hebben hulp geboden aan hen die hun huis en werk verloren hadden. Zij hebben hun tijd en energie gestoken in het bouwen van "mediasagues", kleine houten hutten die dienen als tijdelijke woonruimte.

In hetzelfde jaar heeft de oorspronkelijke Chileense bevolking, met name enkele groepen van het Mapuche volk, hun lijden en verwachtingen uitgesproken door een langdurige hongerstaking.

Enige tijd later hebben de beelden van de drieëndertig mijnwerkers die na een mijnongeluk weer boven de grond kwamen de vreugde teruggegeven aan de bevolking.

Begin december was het tijdens de internationale ontmoeting voor duizenden jongeren, van zowel Chili als van het hele continent, mogelijk om hun vreugde, zorgen en uitdagingen te delen en om zo te werken aan de realisatie van een menselijke wereld.

Wij waren verheugd om tijdens deze ontmoeting ook enkele jongeren van Haïti te ontvangen. Hun aanwezigheid herinnerde ons aan de vreselijke ellende in hun land door de aardbeving van januari 2010. De wonden zijn nog lang niet genezen. Als de politieke en sociale situatie van het land het toelaat, zal ik een bezoek brengen aan Haïti tussen de ontmoeting in Santiago en de Europese ontmoeting in Rotterdam (eind december 2010) in. Dit bezoek kan ons zowel de solidariteit van jongeren van alle continenten, als hun bewondering laten zien: het geloof zorgt ervoor dat mensen rechtop blijven in het midden van de beproevingen.

Wij zullen in het aankomende jaar doorgaan met voor hen te bidden:

God onze hoop, wij vertrouwen u de bevolking van Haïti toe. Ontzet door het onbegrijpelijke lijden van de onschuldigen vragen wij U om de harten te inspireren van hen die de noodzakelijke hulp bieden. Wij kennen het diepe geloof van het volk van Haïti. Steun hen die lijden, versterk hen die verslagen zijn, troost hen die treuren, stort Uw geest van mededogen uit over deze zo geteisterde en zo geliefde mensen.

BRIEF 2011

Brief uit Chili

VREUGDE

Blijdschap, vreugde van hart, dát doet een mens leven. Houd verdriet op een afstand!¹ Deze oproep van een gelovige die ver vóór Christus leefde, richt zich ook tot ons, in onze tijd.

Onze levensweg voert ons, soms gedurende lange tijd, door beproevingen en lijden. Toch willen wij telkens opnieuw onze levensvreugde proberen terug te vinden.²

Waar komt zij vandaan?

Vreugde wordt gewekt door een verrassende ontmoeting, door een langdurige vriendschap, door een kunstvoorwerp of door de schoonheid van de natuur...

Als wij liefde ontvangen, doet dat een geluk ontluiken dat langzaam de diepten van onze ziel vervult.³

¹ Zie Sirach 30:22-23. Ook Hermas, een christen uit de 2e eeuw, schreef: "Bekleed u met vreugde... Zij die leven voor God, hebben de droefheid uitgetrokken om zich te bekleden met volkomen vreugde."

² De vervulling van een mensenleven ligt niet in spectaculaire prestaties, maar in een kalme vreugde, die de diepten van ons hart beroert. De onvoltooidheid, de verdeeldheid en het lijden die elk leven kenmerken, worden niet weggestopt, maar zijn toch niet in staat om die rust te onderdrukken.

³ De orthodoxe theoloog Alexandre Schmemmann (1921-1983), schreef in zijn dagboek: "Zomaar vreugde, om niets, nergens vandaan, de vreugde van Gods aanwezigheid die de ziel beroert. De ervaring van die aanraking, van die vreugde (die daadwerkelijk 'niemand van ons kan afnemen', omdat ze zelf de grond van onze ziel is geworden), deze ervaring is bepalend voor onze levensloop, voor de manier waarop wij denken en in het leven staan."

Dat brengt ons ertoe om te kiezen voor vreugde. Mensen die vertrouwd zijn met armoede en ontbering, kennen vaak een heel spontane levensvreugde; een vreugde die weerstand biedt aan ontmoediging.⁴

De bijbel, die steeds weer oproept tot vreugde, toont ons ook de bron ervan. Deze vreugde hangt niet enkel af van tijdelijke omstandigheden, maar zij komt voort uit het vertrouwen in God: "Laat de Heer uw vreugde blijven. Ik zeg u nogmaals: wees altijd verheugd... de Heer is nabij."⁵

Christus kwam niet om een godsdienst te stichten die met andere religies zou moeten concurreren. In Hem heeft God ons bestaan gedeeld, opdat ieder mens zich bemind zou weten met een eeuwige liefde en zo vreugde zou vinden in de gemeenschap met God. Als wij in Hem geloven, gaan onze ogen steeds verder open voor alles wat menselijk is: de liefde van een moeder voor haar kind, de toewijding van hen die zieken verzorgen... In zulk edelmoedig handelen is Christus aanwezig, soms zonder te worden herkend.⁶

Christus bracht een radicale vernieuwing van het mens-zijn. Dit nieuwe leven heeft Hij eerst zelf geleefd en Hij heeft moeten strijden om eraan trouw te blijven. Op de avond vóór zijn arrestatie heeft Hij het brood gebroken en de geheimnisvolle woorden gesproken: "Dit is mijn lichaam dat voor jullie gegeven wordt."⁷ Ja, Hij is 'het Woord dat mens is geworden'.⁸ Zijn onrechtvaardige dood maakte Hij tot een zelfgave. Toen Hij was opgestaan uit de dood, blies Hij over zijn leerlingen om hen te laten delen in de heilige Geest, het ware leven van God.⁹

De heilige Geest vertrouwt de vreugde van de verzen Christus toe aan ons diepste wezen. Deze vreugde is er niet alleen wanneer alles gemakkelijk gaat. Als wij bijvoorbeeld voor een veeleisende taak staan, kan onze inspanning de vreugde aanwakkeren. En zelfs in de beproeving dooft zij niet uit, ook al kan zij diep verborgen zijn, zoals gloeiende

houtschoor onder de as.¹⁰ Zij welt in ons op door lofprijzing. En plotseling schijnt er licht over een moment van ons bestaan.¹¹

MEDEDOGEN

Kiezen voor vreugde betekent niet dat wij de problemen die het leven met zich meebrengt, ontvluchten. Integendeel: het stelt ons in staat om de werkelijkheid onder ogen te zien, zelfs die van het lijden.

Kiezen voor vreugde is onlosmakelijk verbonden met kiezen voor de mens. Het vervult ons met een onbegrensd mededogen.

Als wij ook maar iets proeven van de vreugde van God, maakt dat ons tot gemeenschapsmensen. Het is een illusie dat individualisme naar het geluk zou leiden.¹²

Getuigen van gemeenschap veronderstelt de moed om tegen de stroom in te gaan. De heilige Geest geeft ons het inlevingsvermogen dat nodig is om lijdende mensen nabij te kunnen zijn en helpt ons naar hen te luisteren en ons daadwerkelijk te laten raken door hun ellende.¹³

De weg van geluk, in de voetsporen van Jezus, ligt in het geven van onszelf, dag na dag. Door ons

¹⁰ Vader Basile Gondikakis, abt van een klooster op de berg Athos, drukt dit uit in een mystieke en poëtische taal: "Met het voorbeeld en de hulp van Maria, kan elke vredige en heldere ziel die openstaat voor de goddelijke wil, krachtens de genade Moeder van God worden: een kiem van vreugde ontvangen en die laten uitgroeien tot iets dat de dood overstijgt."

¹¹ Kort voor zijn lijden zei Jezus tot de zijnen: "Jullie hebben nu verdriet, maar ik zal jullie terugzien, en dan zul je blij zijn, en niemand zal je vreugde afnemen." (Johannes 16:22)

¹² De joodse filosoof Martin Buber (1878-1965) schreef: "Het 'Jij' komt door genade tot mij – als ik ernaar zoek, zal ik het niet vinden. Maar dat ik tot Hem het fundamentele 'Ik-Jij' spreek, dat is een daad van mijzelf, een existentiële daad. [...] Ik word mezelf door dit 'Jij'. Al wordend, zeg ik 'Jij'. Alle werkelijke leven is ontmoeting."

¹³ Alberto Hurtado (1901-1952) is een Chileen die door Paus Benedictus XVI in 2005 heilig werd verklaard. Deze priester en jezuïet wordt in zijn land hoog geacht vanwege zijn zelfgave voor de armen. Hij stond aan de wieg van de beweging 'foyers du Christ' (huizen van Christus), die hulp biedt aan mensen zonder huis, aan kinderen, vrouwen en mannen in noodsituaties. Als leidraad voor zijn leven en zijn werken, hanteerde hij de vraag: wat zou Christus hebben gedaan in mijn plaats? In 1947 schreef hij over de mensen die aan hem waren toevertrouwd: "Het eerste wat wij moeten doen, is hen liefhebben... hen zó liefhebben dat wij hun lijden niet meer kunnen verdragen... Mijn opdracht kan zich niet beperken tot het spreken van mooie, troostvolle woorden, terwijl ik hun ellende verder laat voortbestaan en zelf rustig mijn brood eet en niets tekort kom. Hun lijden moet mij pijn doen... We moeten hen liefhebben, opdat zij leven. Opdat ook in hen het menselijk leven zich verder kan ontwikkelen, opdat hun vermogens en hun verstand kunnen openbloeien en ze niet aan de kant van de weg blijven zitten. Als wij hen liefhebben, weten we wat ons te doen staat. Zouden zij onze liefde beantwoorden? Ja, ten dele... Maar niets is verloren wat uit liefde wordt gedaan."

⁴ Ik denk nu, jaren later, aan de mensen die ik in Haïti heb ontmoet toen ik daar met broeder Roger was. Het is onmogelijk die moeders te vergeten die vaak 's ochtends niet wisten of ze die dag hun kinderen iets te eten zouden kunnen geven. En toch heeft zelfs de zware aardbeving van januari 2010 het grootste deel van de Haïtianen niet doen twijfelen aan hun vertrouwen in God.

⁵ Filippenzen 4:4-5

⁶ Zie Matteüs 25:35-40

⁷ Lucas 22,19

⁸ Johannes 1:14.

⁹ Johannes 20:22

leven, in een grote eenvoud, kunnen we de liefde van God uitdrukken.

Als onze (kerk-) gemeenschappen, onze jongerengroepen, steeds meer plaatsen van goedheid en vertrouwen zouden worden! Plaatsen waar wij elkaar hartelijk verwelkomen, proberen te begrijpen en ondersteunen, plaatsen waar wij aandacht hebben voor de zwakkeren, voor hen die niet bij ons gebruikelijke groepje horen, voor hen die armer zijn dan wij.

Een van de tekenen van onze tijd is een grote vrijgevigheid die ontelbare mensen heeft geholpen die slachtoffer zijn van natuurrampen. Hoe kan deze vrijgevigheid onze maatschappijen motiveren tot in het dagelijks leven?¹⁴

Hoe nodig materiële hulp in sommige noodsituatie ook is, het is niet genoeg. Wat echt telt, is recht te doen aan de armen.¹⁵

Christenen in Latijns-Amerika herinneren ons er aan dat de strijd tegen armoede een strijd voor rechtvaardigheid is. Rechtvaardigheid in internationale relaties en niet alleen hulp.¹⁶

Wij moeten leren over onze angsten heen te stappen. Wij kennen allemaal de neiging tot verdediging die er uit bestaat onze eigen veiligheid zeker te stellen zelfs ten koste van het welzijn van de ander. Deze houding lijkt duidelijker aanwezig te zijn in onze tijd, waarin het gevoel van onzekerheid toeneemt. Hoe kunnen wij leren niet aan onze angst toe te geven? Kan dit niet door naar de

ander toe te gaan, zelfs naar hen die voor ons een bedreiging lijken?

Immigratie is een ander teken van onze tijd. Het wordt vaak gezien als een bedreiging, maar het is ook een onomkeerbare realiteit die nu al de toekomst vorm geeft.¹⁷

Nog een teken van deze tijd is de groter wordende armoede in rijke landen waar vaak uitsluiting en isolement reden zijn tot onzekerheid.

Een opeenstapeling van materiële eigendommen doodt de vreugde. Geluk ligt ergens anders: in het kiezen van een eenvoudige levensstijl, in het werken, niet alleen om geld te verdienen maar om betekenis aan het leven te geven, in het delen met anderen. Iedereen kan helpen bij het scheppen van een toekomst van vrede. God heeft ons niet een geest van lafhartigheid gegeven, maar een geest van kracht, liefde en bezonnenheid.¹⁸

VERGEVING

Het evangelie moedigt ons aan om nog verder te gaan: gerechtigheid moet tot vergeving leiden. Zonder vergeving is er geen menselijke samenleving mogelijk. Veel plaatsen in de wereld kennen diepe wonden vanuit de geschiedenis. Laten we het er dus op wagen om een punt te zetten achter alles wat vandaag nog kan worden beëindigd. Dan kan de toekomst van vrede, die God in zijn hart voor ons heeft bereid, zich ten volle openbaren.

Het geloof in Gods vergeving betekent niet dat de fout wordt vergeten. De boodschap van vergeving mag nooit worden misbruikt om onrecht te rechtvaardigen. Integendeel: het geloof in de vergeving helpt ons om in vrijheid onze eigen fouten te kunnen onderscheiden, evenals de fouten en ongerechtigheden in onze omgeving en in de wereld. Het is aan ons om al het mogelijke recht te zetten. Op deze moeilijke weg vinden wij de broodnodige steun in de gemeenschap van de Kerk, waar Gods vergeving opnieuw kan worden bevestigd.

¹⁴ Paus Benedictus XVI heeft tijdens zijn bezoek aan Groot-Brittannië deze oproep gedaan: "de wereld is getuige geweest van de omvangrijke middelen die regeringen kunnen opbrengen om financiële instellingen te redden die als 'te belangrijk om te falen' te boek stonden. De integrale menselijke ontwikkeling van de volkeren in de wereld is zeker niet minder belangrijk. Hier zien we een taak die de aandacht van de wereld verdient, en die is zeker 'te belangrijk om te falen'."

¹⁵ "Je geeft niet jouw bezittingen aan de armen, je geeft hen slechts wat hen toebehoort. Want je hebt voor jezelf gehouden wat aan allen gegeven was om door allen gebruikt te worden. De aarde is van iedereen niet alleen van de rijken, maar zij is gemonopoliseerd door enkelen ten koste van allen die haar bewerken. U betaalt uw schuld in plaats van dat u gulle vrijgevigheid doet." (Ambrosius van Milaan, vierde eeuw)

¹⁶ In het slotdocument van de Aparecida conferentie (mei 2007) schrijft de katholieke kerk in Latijns-Amerika: "Het werken aan het algemeen belang is het bevorderen van de regulering van een rechtvaardige mondiale economie, financiën en handel. Het is belangrijk door te gaan met het verlichting van buitenlandse schulden, om zo de investeringen in ontwikkeling en uitgaves op sociaal gebied te bevorderen. Door mondiale regelgeving kunnen speculatieve kapitaalbewegingen worden voorkomen en gecontroleerd, zodat een rechtvaardige handel plaats kan hebben en de protectionistische barrières van de machtigen worden geslecht. Op die manier kan een goed prijs tot stand komen voor de grondstoffen die in verarmde landen worden geproduceerd. Zo worden rechtvaardige normen opgesteld om investeringen en diensten aan te trekken en te reguleren."

¹⁷ Natuurlijk moet de immigratie worden gereguleerd, niet door angst voor vreemdelingen maar door een werkelijk zorg voor integratie. Voor de immigranten zijn het vinden van een onderkomen, het vinden van werk en het leren van de taal het belangrijkste. Voor het land dat hen verwelkomt moeten de rechten die gegeven worden samen gaan met redelijke eisen. Is de roeping van christenen in deze context niet het door hun leven laten zien dat angst voor de buitenlander, als zijnde buitenlander, ongegrond is? Toenadering zoeken, elkaar leren kennen kan een eerste stap zijn op weg naar het overwinnen van de angst die uit onwetendheid voort komt.

¹⁸ Zie 2 Timoteüs 1:7

Volgende etappes van de pelgrimage van vertrouwen op aarde

Broeder Alois zal samen met enkele broeders en jongeren vanuit heel Europa in Moskou zijn van 20 tot en met 25 april 2011, om samen met de Russisch Orthodoxe kerk de Goede Week en Pasen te vieren.

Tijdens de ontmoeting in Rotterdam zal aangekondigd worden in welke stad de volgende Europese jongerenontmoeting plaats zal vinden van 28 december 2011 tot en met 1 januari 2012.

Ontvangen berichten
voor de ontmoeting in Rotterdam:
Zie <http://www.taize.fr>

Ieder mens heeft net zo hard vergeving nodig als dagelijks brood.¹⁹ God geeft die vergeving altijd, onvoorwaardelijk, want 'Hij vergeeft u alle schuld'.²⁰ Als wij tijdens ons gebed de handen openen, kan dat eenvoudige gebaar ons verlangen uitdrukken om die vergeving te ontvangen.

Als wij in het Onze Vader bidden: "Vergeef ons onze schulden, zoals ook wij aan anderen vergeven...", komt Hij ons al aanraken met zijn vergeving. Dit zijn niet zomaar woorden; er gebeurt echt iets met ons als wij met die woorden bidden, die Jezus zelf ons geleerd heeft. Zij maken ons bereid om op onze beurt te vergeven en om niemand definitief te veroordelen, ook al zijn wij gekwetst.

Christus heeft altijd onderscheid gemaakt tussen de persoon en de gemaakte fout. Tot aan zijn laatste adem aan het kruis heeft Hij geweigerd iemand te veroordelen. En in plaats van de fout te verkleinen, heeft Hij hem zelf op zich genomen.

Er zijn situaties waarin wij het niet kunnen opbrengen om te vergeven. De wond is te groot. We moeten dan proberen om ons te realiseren dat Gods vergeving nooit faalt. Voor ons is het soms slechts in fases dat wij daarin slagen. Het verlangen

om te vergeven is al een eerste stap, zelfs wanneer dit verlangen wordt overheerst door verbittering.

Bij vergeving doet God meer dan de fouten wissen. Hij geeft nieuw leven in zijn vriendschap, dag en nacht opgewekt door de heilige Geest.

Het verwelkomen en overbrengen van Gods vergeving is de weg die Christus heeft geopend. Wij lopen hierop verder ondanks onze zwakheden en verwondingen. Christus maakt ons niet tot vrouwen en mannen die het eindpunt alvast bereikt hebben.

Als armen van het Evangelie moeten wij als christenen niet doen alsof we beter zijn dan anderen. Wat ons karakteriseert is simpelweg de keuze om bij Christus te horen. Door deze keuze te maken willen wij volledig consequent zijn.²¹

En wij kunnen allemaal deze ontdekking doen: ontvangen of gegeven vergeving is de maker van de vreugde. Zich vergeven weten is misschien wel één van de meest diepe vreugdes, de meest bevrijdende vreugdes. Het is de bron van de innerlijke vreugde waarin Christus met ons wil communiceren. Deze vrede zal ons tot ver begeleiden, ze zal uitstralen naar anderen en naar de wereld.²²

f. Alois

¹⁹ Suzanne de Dietrich (1891-1981) was een protestantse theologe die in de beginjaren van Taizé frère Roger en zijn eerste broeders aanmoedigde om zich zonder aarzelen voor het leven aan de gemeenschap te binden. Zij schreef: "Een christen is een mens die leeft van de vergeving. Hij weet heel goed dat hij elke dag Gods geboden overtreedt, maar keert ook elke dag opnieuw terug naar God. En hij weet, met een onweerstaanbare zekerheid, dat het diezelfde God is die in zijn leven het laatste woord zal hebben. Christus zorgt voor hem, Hij heeft zich voor hem verantwoordelijk gesteld bij zijn Vader. Een christen is nooit alleen in de strijd, want Degene aan wie hij zich gegeven heeft, zal hem nooit verlaten. Zijn zekerheid is volledig gebaseerd op wie God is, en niet op dat wat hij zelf al bereikt heeft; op de trouw en de liefde van God, zoals die in Jezus Christus zijn geopenbaard. Daarom wordt hij niet verblind door zijn succes, noch verslagen door zijn misstappen. Hij staat telkens weer op, omdat hij niet meer aan zichzelf toebehoort, maar aan een ander."

²⁰ Psalm 103:3. Deze psalm is één lofzang op Gods vergeving. En de profeet Jesaja herinnert het volk in een duistere periode van de geschiedenis eraan dat God altijd vergeeft, door te zeggen: "Ik heb je misdaden als een wolk doen verdampen..." (Jesaja 44:22).

²¹ "De christen is niet alleen in Jezus Christus, zoals zonder twijfel alle mensen tot hem behoren, maar hij is van Christus, wat wil zeggen: het werk dat Christus verricht in de wereld wordt ook de zin van zijn acties, het gevecht dat Jezus Christus levert in het duister tegen het duister wordt het gevecht waarin zij zichzelf toewijden." (Karl Barth, 1886-1968)

²² Seraphim de Sarov, een Russische monnik uit de negentiende eeuw (1759-1833) schreef: "Verwerf innerlijke vrede en duizenden om u heen zullen gered worden."